

Kohti aineetonta teollista perintöä

TAKO-juhlaseminaari

10.10.2019

Hanna-Kaisa Melaranta

Teollinen perintö?

Teollisuusperintö määritellään usein teollisuuden ja teknologian historian fyysisten todistuskappaleiden tai jäännösten kautta. Fokus rakennuksissa, teollisissa ympäristöissä, tuotteissa ja työvälineissä, työväenhistoriassa.

Voidaan nähdä myös laajemmassa perspektiivissä perinteentutkimuksen näkökulmasta: tiedon historia, ammatillisuuden ja osaamisen kehittyminen.

Teollinen perintö kaikkine materiaalisine todistusaineistoineen syntyy aina taitotiedosta ja innovaatioista.

Välittyy ajassa ja paikassa koulutuksen, innovaatioiden ja ammattilaisten liikkuvuuden kautta.

UNESCO:n Yleissopimus aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisesta korostaa osaamista; taitoja ja tapoja, jotka siirtyvät sukupolvelta toiselle.

KESKIÖSSÄ YHTEISÖ JA IHMINEN ITSE!

Unescon listauksessa aineettoman kulttuuriperinnön ilmiöistä ei ole tällä hetkellä yhtään teollisen kulttuuriperinnön ilmiötä nimettynä.

Ei kansallisessa, *eikä kansainvälisessä listauksessa.*

A. Ahlström Oy:n Varkauden Pirtinniemen konepaja, 1950-luku

Varkaudessa Teollisuuden tekijät tallennuksen ja tutkimuksen fokuksessa vuodesta 2015:

- Varkauden teollisuuden 200-vuotisjuhlavuoden teema
- Näyttely 2015 =>
- Teollisuuden tekijät-hanke 2018, Toiminta 2019 =>
- Tutkimushanke 2019 =>

Herätys (Awakening)

Jo aiemmin tehty toiminta saa
nimen:

Aineeton teollinen perintö

Miten maailmanlaajuisesti?

Entä Suomessa?

No mitäpä sitten?

Teollisuusperintöseura yhdessä TAKO nelospoolin kanssa on ottanut aihepiiriin kuluvaan vuoden toiminnan painopisteeksi. Kumppanina myös Museovirasto.

Rahoitusta aineettoman teollisen kulttuuriperinnön ilmiöiden tunnistamiseen on saatu museovirastolta 6000 euroa vuodelle 2019 (haetaan jatkoa vuodelle 2020). Tavoitteena pysyvät verkostot ja toiminta.

A. Ahlström Oy:n Varkauden Pirtinniemen konepajalla rakennettiin Suomen ensimmäinen ydinreaktori 1958

Yhteisötyöpajat

26.3. Helsingissä ja 23.4. Tampereella

- Mitä on aineeton teollinen perintö? Käsitteen määrittely
- Ketkä ovat teollisen kulttuuriperinnön kantajia, välittäjiä ja luoja?
- Työkalupakki
- Pilotit
- Seminaari 4.12.2019 Tekniikan museolla

Aineeton teollinen kulttuuriperintö (työpajoissa määritelty käsite)

A. Ahlström Osakeyhtiön voima-aseman konesali, henkilökuntaa kokoontuneena Stal ja AEG -turbiinien ympärille 1926.

- Taitotietoa ja käytäntöjä, jotka siirtyvät ja/tai siirretään ajassa tai paikassa yhteisöissä.
- Kerroksellisuutta ja muuntumista, jatkuvuutta ja muutosta.
- Ammatillisia ja/tai paikallisia yhteisöllisiä identiteettejä.
- Tehas (Tehras, koska Tampere)

Pilotit

- Lapua, Varkaus, Lahti, Tampere, Helsinki (Tekniikan museo ja mahd. Ilmailumuseo)

Onko nykyteollisuuden työntekijöiden ja muiden toimijoiden keskuudessa tunnistettua tai itsestään selvää se, että juuri he ovat teollisen kulttuuriperinnön kantajia?

Tarvitaan yhteisön itsensä havahduttamista.

- Mitä kieltä puhutaan? Termit
- Osaksi esim. yritysten identiteettityötä, TYHY-toiminta

Pilottien ”ehdot” ja menetelmät

1. Käytössä yhdessä määritelty työkalupakki:

- Wikiluettelointi
- Elävän perinnön klinikka
- Tarinatyöpaja

Tuloksena lyhyt raportti TeoPsin hankkeelle kulujen perusteeksi

2. Tilaisuuteen kutsutaan avoimesti nelospoolin museoammattilaisia ja muiden teollisuusperintöyhteisöjen jäseniä seuraamaan ja oppimaan, kutsu etukäteen myös hankkeen hallinnoijille (Hanna-Kaisa, Kirsi, Tytti), jotka osallistuvat mahdollisuuksien mukaan pilottipajoihin

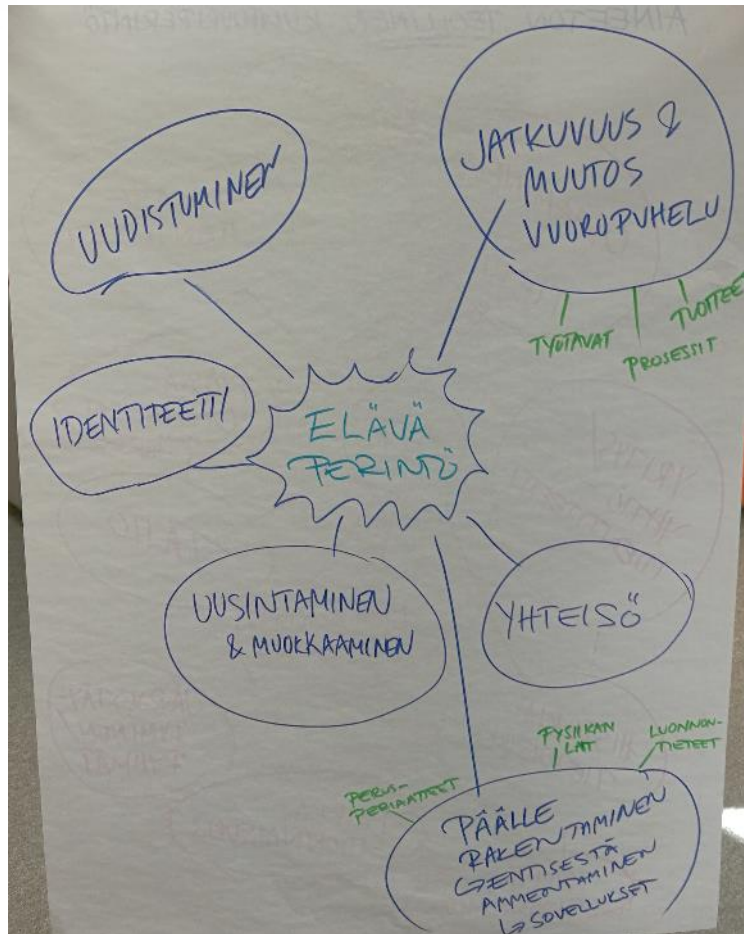
3. Hankkeessa mukanaolo on mahdollista nelospoolin museoille, mutta toivomme ja suosittelemme Teollisuusperintöseuran jäseneksi liittymistä (tämä on suositus, ei ehto)

Lapuan pilotti

- Lapuan vanhan Patruunatehtaan tarinatyöpajatilaisuuudet
- 13.5. ja 17.5.2019 Kulttuurikeskus Vanha Paukku
- helppo tapa museolle kontaktoida yhteisöjä ja henkilöitä sekä tarjota heille paikka kohdata
- Hyväksi koettu menetelmä => toiminta jatkuu

Hankkeen tavoitteet

- Kokeilu
- Aineettoman teollisen perinnön ilmiöiden tunnistaminen
- Yhteisölähtöisten toimintojen kehittäminen osaksi pysyvää toimintaa
- Ei pyritä (tässä yhteydessä) niinkään muistitiedon keruun tai muun aineiston tallennustyön kehittämiseen
- Ei suuria tavoitteita esim. kansalliseen, saatikka kansainväliseen luetteloon:
Oivaltamisprosessi

KIITOS

Mukaan työskentelyyn?
Teollisuusperintöseura:
teops.fi

Lisätietoja:

Hanna-Kaisa Melaranta, Teollisuusperintöseuran pj.

hanna-kaisa.melaranta@varkaus.fi

Kirsi Ojala, Nelospoolin pj.

kirsi.ojala@tekniikanmuseo.fi